

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ה. לידת קין והבל ומנחותיהם

ו. חטא עץ הדעת והעונשים

ז. מעשה ששת ימי בראשית

ח. לידת שת וצאצאיו עד נח

ט. השי"ת שובת ביום השביעי

כ. מעשה גן עדן

והנהרות היוצאים ממנו

ל. יצירת האשה

מ. האדם משחית דרכו

וד' מתנחם עליהם

מ. צאצאי קין עד למך ותובל קין

ש. קין הורג את הבל ועונשו

"-----"

שאלה לשולחן השבת

"האשה אשר נתתה עמדי היא

נתנה לי מן העץ ואוכל"

יש לבאר מה תשובה היא זו, והרי ידוע הכלל ש"דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין", ומה בכך שאשתו נתנה לו מן העץ, והרי הקב"ה בכבודו ובעצמו ציוה עליו שלא יאכל.

ואותה התמיהה מתעוררת אף על תשובת האישה: "הנחש השיאני ואוכל", והרי השי"ת ציוה שלא לאכול?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"הרבה ארבה עצבונך... ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך... ולאדם אמר... בזעת אפך תאכל לחם" הגמרא (ב"מ נט.). מביאה: 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר: "ולאברהם הטיב בעבורה" ולכן היה רבא אומר לבני העיר מחוזא שיכבדו את נשותיהם בשביל שיתעשרו, שכשמכבד האדם את אשתו זוהי סגולה לעשירות. ניתן לפרש שהיות והאשה התקללה בכך שהאיש ימשול בה, ואילו קללת האיש היא שיהיה עליו לטרוח רבות לפרנסתו ומזונותיו, וכביכול אומרים מהשמים: אם אתה אינך לוחץ על אשתך את קללתה ותחת זאת הינך מכבדה, אזי במידה כנגד מידה אף עליך לא ילחצו את קללתך של "בזעת אפך תאכל לחם". (ר' אלימלך בידרמן)

"ויביאה אל האדם"

מסופר ששאל הגאון ר' נתן אדלר את תלמידו בעל ה'חתם סופר' כשהיה כבן שש שנים את השאלה הבאה: היאך קידש אדם הראשון את אשתו, והרי ההלכה אומרת שהמקדש ללא עדים אין קידושו קידושין, וכאן היו רק האדם ואשתו יחידים בעולם? השיב הילד החרוף: הגמרא (קידושין סה.) לומדת ששני עדים נאמנים לגבי קידושין מדיני ממונות. בדיני ממונות אף אומרים שהודאת בעל דין כמאה עדים דמי, ואם כן שואלת הגמרא מדוע שלא נאמר שאף בקידושין הודאת בעל דין תהיה נאמנת, דהיינו שיספיק אם יבואו שניים ויאמרו שהם נשואים? ומתוצאת, שבשונה מדיני ממונות, בקדושין ישנו עניין של 'חב לאחרינו'. דהיינו שבקידושין ע"י הודאתם זו הם נאסרים לקרובים אחד של השניה ולהפך ואי אפשר על סמך הודאתם לאסור על אחרים. לכן, במקרה של אדם וחווה שהיו יחידים בעולם, לא נאסרו על אף אחד מכח הקידושין שלהם, ולכן לא היו זקוקים לעדים והודאתם הייתה מספקת.

"ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה"

כתוב במשנה: (אבות פ"ה מ"ו): 'עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן, פי הארץ וכו'. ויש לבאר אם כן, והרי אנו נוקטים להלכה כי זמן בין השמשות הינו ספק יום ספק לילה, והדבר תמוה שהרי אם הקב"ה עשה מלאכה בזמן זה הרי שלא היה זה לילה עדיין שהרי שבת הוא מכל מלאכתו בשבת? ויש לומר: א. זמן שבאמת יש בו גם יום וגם לילה. ב. כלפי שמיא גליא שהיה זה יום, אך מדובר בזמן שלעניינו מוגדר כבין השמשות. ג. לא ברא על ידי דיבור אלא על ידי מחשבה. ד. לא ברא בריאה גמורה אלא הוסיף חוקים לטבע לאפשרות לבריאה זו בעתיד. ה. כל הדברים שנבראו בבין השמשות שהוא זמן של ספק היו אף הם נבראים בספק ותלויים בקבלת התורה ע"י ישראל. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

אלפי משפחות כבר התחילו עבראשית!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. נברא ביום השישי
- ב. תובל קין עסק בליטוש מתכת זו
- ג. חלק מגוף הנחש
- ד. השי"ת ציוה שלא לאכול מפרי עץ ה_____
- ה. הוא היה רועה צאן
- ו. _____ חנוך את האלקים
- ז. נמצא בארץ החוילה
- ח. אדם ואשתו עשו ותפרו לעצמם
- ט. בנות האדם היו _____
- י. "על כן _____ איש את אביו ואת אמו"
- כ. מה לבשו האדם ואשתו?
- ל. זמן ממשלת הירח והכוכבים
- מ. מה הביא קין לקב"ה?
- נ. הקב"ה נפחה באדם
- ס. מום שהיה בלמך (רש"י)
- ע. מאכלו של הנחש
- פ. האדמה _____ את _____ לקבל את דמו של הבל
- צ. "ויכלו השמים והארץ וכל _____"
- ק. בצד זה נטע הקב"ה את גן עדן
- ר. מה יצר מחשבות לב האדם כל היום?
- ש. באיזה יום הבדיל הקב"ה בין מים למים?
- ת. מה הייתה הארץ לפני ששת ימי בראשית?

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. קין חשב שעונו גדול _____
- ב. חוה קוללה להוליד כך בנים
- ג. אדם הראשון אמר שלכל החיות מלבדו יש _____ (רש"י)
- ד. חוה ראתה שעץ הדעת הוא _____ למראה
- ה. במילה זו פתח הקב"ה את דבריו עם האדם לאחר שחטא
- ו. לפתח חטאת רבץ ואליך _____ ואתה תמשל _____
- ז. האור שנברא ביום הראשון ידוע בשם זה
- ח. בנו של חנוך
- ט. כך ענו נשות למך לאדם הראשון: '_____ עצמך תחילה' (רש"י)
- י. חוה נקראה כך כי הייתה: 'אם כל _____'
- ך. איפה בעצי הגן הסתתר אדם מפני הקב"ה?
- ל. שם הנהר השלישי
- ם. נבראו ביום הרביעי
- ן. מה מצא נח?
- ס. בצלמנו = '_____ שלנו' (רש"י)
- ע. "ותוצא הארץ דשא עשב _____ למינהו"
- ף. אדם קולל שהאדמה לא _____ לתת לו את כוחה
- ץ. איך קרא הקב"ה ליבשה?
- ק. איזה רב מזכיר רש"י הראשון על התורה?
- ר. נהר חידקל היה מקדם לאיזו ארץ?
- ש. למך אמר שהוא הרג _____ לפצעו
- ת. תובל קין היה לוטש כל חרש אף ממתכת זו

אלה שמות

"זיחי שית חמש שנים ומאת שנה ויולד את אנוש"

מה היו שמותיהן של אשתו של שית ואשת אנוש?

מן המדרש

אמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: מנצפ"ך (האותיות הסופיות שצורתן שונה) צופים אמרום, הלכה למשה מסיני. רבי ירמיה בשם רבי חייא בר אבא אמר: מה שהתקינו הצופים. מעשה היה ביום סגריר, ולא נכנסו חכמים לבית הועד, והיו שם תינוקות של בית רבן שאמרו 'בואו ונעשה בית הועד'. אמרו: 'מה טעם כתוב מ"ם מ"ם, נו"ן נו"ן, צד"י צד"י, פ"א פ"א, כ"ף כ"ף?' (שנשתנו אותיות אלו בין אמצע מילה לסוף המילה). 'אלא: ממאמר למאמר, ומנאמן לנאמן, ומצדיק לצדיק, ומפה לפה, מכף לכף'. ממאמר למאמר, ממאמר של הקב"ה למאמר של משה. מנאמן לנאמן, מהקב"ה שנקרא 'קל מלך נאמן', למשה שנקרא נאמן, שכתוב: "בכל ביתי נאמן הוא". מצדיק לצדיק, מהקב"ה שנקרא צדיק, שכתוב: "צדיק ד' בכל דרכיו", למשה שנקרא צדיק, שכתוב: "צדקת ד' עשה". מפה לפה, מפיו של הקב"ה לפיו של משה. מכף לכף, מכף ידו של הקב"ה לכף ידו של משה. וסיימו (סימנו) אותן, ועמדו חכמים גדולים בישראל, ויש אומרים רבי אליעזר ורבי יהושע ורבי עקיבא היו, וקראו עליהם את הפסוק: "גם במעלליו יתנכר נער אם זך ואם ישר פעלו". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

באחוזת החיות שבכפר,
האם רכבה לשומר הספר,
התנסה בכך לראשונה,
וחייבת לו את הונה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

מהו הפסוק הקצר ביותר בתנ"ך (באותיות), וכיצד הוא קשור לפרשה?

מצאו נא בפרשה:

1. אות קטנה (זעירא).
2. אות המוטעמת בשני טעמים.
3. שם של שכונה בירושלים.
4. את שמותיהם של עשר מפרשות התורה. (כתיב)
5. מילה המופיעה פעמיים ברציפות. (2 תשובות)
6. שמונה מילים רצופות בנות ארבע אותיות.

"ונהר יצא מעדן... ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים"
האם יש בש"ס אדם ששמו כשם של אחד מנהרות גן עדן?

"על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך"

פסוק זה, הוא הפסוק 70 מתחילת התורה. ואם נספור גם שבעים פסוקים מסופה של התורה, נגיע לפסוק: "מזי רעב ולחומי רשף... עם חמת זוחלי עפר" ופירש שם רש"י: 'נחשים המתהלכים על גחונם על העפר'. ואף בברכתו של דן: "דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור" - ישנן בדיוק 70 אותיות. ואף המן, שהיה כנחש, מפסוק עלייתו ("ויהי אחר הדברים האלה גידל") ועד מפלתו (ויתלו את המן) בדיוק 70 פסוקים. (ע"פ מ"ר נשא והגינת ורדים)

שגיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ושם הנהר השלישי חדקל הוא הסבב קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת"

2. "ויאמר ד' אמהה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה מרמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איזה חפץ הוא מוקצה בכל הימים טובים והשבחות שבשנה חוץ מביו"ט אחד? - ספר תורה פסול, שמקפידים עליו מפאת שוויונותו. מותר לקחת אותו רק בשמחת תורה כדי לרקוד עמו. **לסדר את הפרשה** - "ויכלו השמים". **חידון א' ת'** - אדם, ברזל, גחון, דעת, הבל, ויתהלך, זהב, חגורות, טובות, יעזוב, כתנות עור, לילה, מנחה, נשמה, סומא, עפר, פצתה פיה, צבאם, קדם, רק רע, שני, תהו ובהו. **חידון א' ת'** **הפוך** - מנשא, בעצב, בן זוג, נחמד, איכה, תשוקתו, אור הגנוז, מתושלח, קשוט, חי, בתוך, חידקל, כוכבים, חן, בדפוס, מזריע זרע, תוסיף, ארץ, רבי יצחק, אשור, איש, נחשת. **ואלה שמות** - אשת שת: פטורה וי"א נעמה. אשת אנוש: נעים. **שעשועי דאורייתא** - "אדם שת אנוש" (דברי הימים א' א' א') והקשר ברור. 1. "בהבראם". 2. "זה ינחמנו". 3. "עץ החיים". 4. נח, וירא, תולדות, ויצא, וישב, מקץ, ויחי, שמות, ויקרא, עקב. 5. "הרמש הרמש", ו"זרע זרע" - פעמיים. 6. "אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה". **מילה בפרשה וזאת הברכה** - נס. "הנהר תם והתייבש" - כשדבר לח מתייבש אז 'נס לחה', "העם מופת ביקש" - מופת = נס, "עלה לתורן וקשר דגל" - עמוד גבוה ודגל נקראים גם נס, "ומיד ברח משם ברגל" - ברח = נס. **טמונות בפרשה** - 1. "את המאור הגדול... הקטן... ואת הכוכבים" (א,טז) 2. "הוא ישובך ראש" (ג,טו) 3. "ויתפרו עלה תאנה" (ג,ז) 4. חבילה - "ארץ החוילה" (בי,יא) 5. "חגורות" (ג,ז) 6. "רועה צאן" (ד,ב) 7. "ותפקחנה עיני שניהם" (ג,ז) 8. "ויבדל... בין האור ובין החשך" (ד,א), "ויהי אור" (א,ג) 9. "ויתחבא... בתוך עץ הגן" (ג,ח) 10. 'כשהנחש בא לנשך הוא נושף כמין שריקה' (רש"י ג,טו) 11. "לארבעה ראשים" (בי,י) 12. חדק+דקל= "חידקל" (בי,יד) 13. "ועפר תאכל" (ג,יד) 14. "אשר יצר" (ב,ח) 15. עין פרת - "פרת" (בי,יד) **טמונות בהפסרה** - 1. "כי תעבר במים אתך אני ובנהרות לא ישטפוך" (מגב,ב) 2. "ויורדי הים" (לבי,ג) 3. "מראש הרים יצוחו" (מב,יא) 4. "להוציא ממסגר אסיר" (מב,ז) **שאלה לשלחן השבת וילך** - שאלנו: אמר משה למלאך המוות: 'אני בן עמרם שיצאתי ממעי אמי מהול, ולא נצרכת למהלני, ובו ביום שנולדתי מצאתי פתחון פה, והלכתי ברגלי, ודברתי עם אבי ואמי, ואפילו חלב לא ינקתי, וכשהייתי בן שלושה חדשים התנבאתי ואמרתי שעתיד אני לקבל תורה מתוך להבי אש'. ויש לבאר את דבריו, שהרי כתוב במפורש בפרשת שמות שאימו הניקה אותו לאחר שבת פרעה לא מצאה לו מיניקת מצרית? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. אמר כן כדי להבהיל את מלאך המוות בלבד. 2. התכוון שאפילו חלב מצרית לא ינק אלא של אמו. 3. הכוונה שהלך ברגליו ודיבר עוד קודם שינק. 4. עשתה כאילו מניק אותו אך לא שתה חלבה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

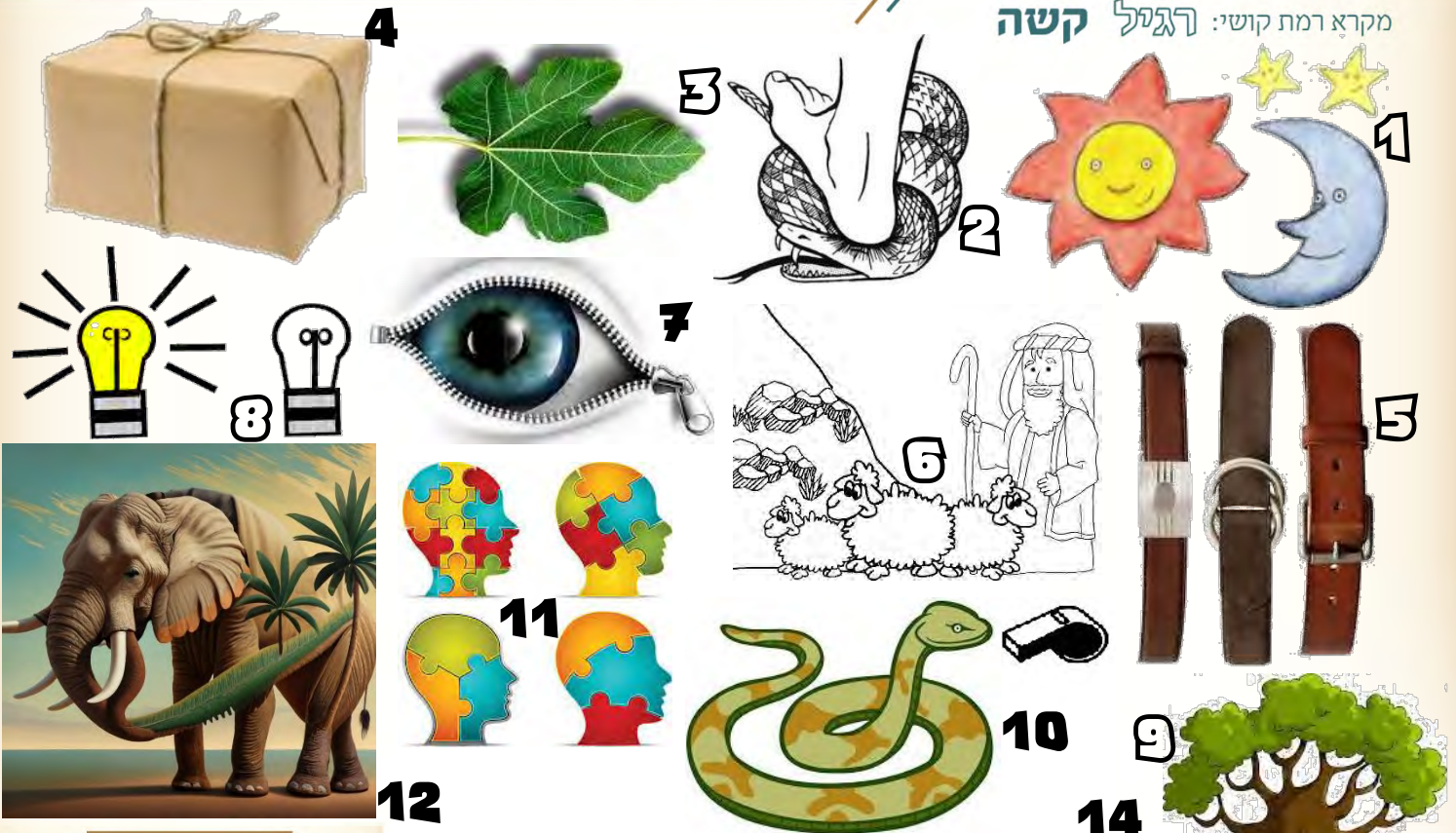
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

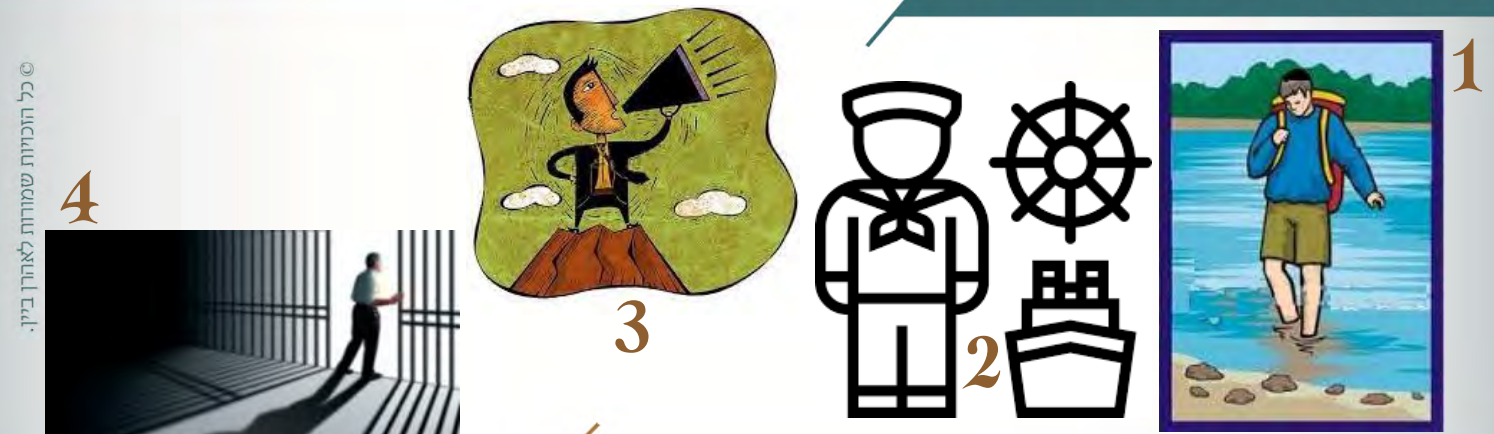
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ושפני טמוני חול" (לג,יט)

הפטרת בראשית "כה אמר הקל" (ישעיהו מב' ה' - מה' י')

טמונות בהפטרה

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775